

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, dne 8. januarja 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 2.

Dr. Fran Windischer:

»Trgovski dom« v Ljubljani - otvorjen dne 8. januarja 1931.

Slovenski trgovski organizaciji so položili temelj stoprav leta 1900. Do leta 1900. je obstojala vsa slovenska trgovska organizacija v »Slovenskem trgovskem pevskem društvu« v Ljubljani. Slovenska in slovanska pesem je torej v našem trgovstvu prvo zbiralo. V Ljubljani je sicer od leta 1881. obstojal trgovski gremij, ali vodilne pomembnosti ta prostovoljna združba nekaterih ljubljanskih trgovcev že spričo narodne mešanosti za slovensko trgovstvo ni mogla imeti. Peščica trgovskih sotrudnikov v Ljubljani je ob pričetku sedanjega stoletja pripadala kot krajevna skupina skupni stanovski organizaciji trgovskih uslužbencev na Dunaju. Narodnih naših sotrudnikov seveda ni mogla ogreti in pridobiti zase. Snovatelji slovenske trgovske organizacije so motrili naše narodne in stanovske razmere raz višji vidik in so dali slovenskemu trgovskemu stanu, trgovcem in trgovskim sotrudnikom skupno in enotno organizacijo. Ustanovitev trgovske organizacije v Ljubljani je narekovala gola potreba. Brez stika, brez ognjišča ter brez vodnika in besednika je bilo tiste čase naše trgovstvo, pa je živo pogrešalo stanovskega središča in ognjišča. Mlada stanovska organizacija je razpela svoj delokrog na vse slovenske pokrajine. Slovensko trgovsko društvo »Merkur« je matična celica ne samo trgovski stanovski organizaciji, marveč gospodarski stanovski organizaciji. Staro je društvo stoprav trideset let, ali je postalo izhodišče preudarnega in smotrnega organizatornega prizadevanja na gospodarskem polju v Sloveniji.

Današnji rod živi v narodnem pogledu in narodno-političnem oziru všečno življenje. Nazaj ne gleda. Reve in stiske, ki so jih imeli Slovenci ob početku tega stoletja, so jim komaj znane. Kdo se danes zaveda, v kakšni stiski smo bili med obrtniki in trgovci, da o industrijalcih niti ne govorimo, kadar je šlo za posvete v ožjem krogu, kaj šele za javne nastope! Ni bilo strokovnih knjig, ni bilo strokovnih časopisov, ni bilo strokovno in stanovskih zavednih ljudi, ki bi imeli voljo in pogum, da branijo pred javnostjo potrebe svojega rodu, svojega stanu in svoje stroke.

Že prva leta po ustanovitvi Slovenskega trgovskega društva »Merkur« 1900 je začelo ciljno in smotreno del. ne samo za utrditev stanovske organizacije, marveč preudarna in ciljno zamišljena prizadevnost za stanovsko veljavo in povzdigo ter za gospodarsko osamosvojitve. Reči pa moramo, da je bilo v tistih narodno težavnih in gospodarsko skromnih časih neprimerno več idealizma v naših inteligenčnih in gospodarskih krogih. Vse več smisla je bilo za splošne potrebe, in večja je bila pripravljenost za narodne potrebe in namene. Mnogo več je bilo misli na občestvo, na splošno blaginjo in na celoto. Morda vse to zategadelj, ker je bila sila in je bil pritisk v narodnem in stanovskem pogledu. Všečno splošno okolje menda ni konjunktura za stanovske organizacije.

Trgovsko društvo »Merkur« je posebno pozornost posvečalo povzdigi splošne in strokovne izobrazbe, pa ima neustavljive zasluge, da se je hitro priredil in praktično uvedel slovenski trgovski jezik. V razmerju do članstva mu je bilo vodilo, uravnavati svoje delovanje kar mogoče praktično in v skladu s potrebami članstva. Potegova-

lo se je za to, da niso trpeli škodo trgovski interesi. Zavzemalo se je za umerjenost in pravično izravnavo pridov. Bolje je podzematati manj, pa tisto oprti na stvarno izkušnost in strokovnost, nego mnogo pa tisto diletantsko in šušmarsko. Naš trgovski podmladek je bilo navdajati z narodno zavestjo in s prepričanjem o važnosti poklica slovenskega trgovca v našem narodu. Krepiti je bilo slovensko trgovino, širiti jo in dovrševati do sploh dosežne osamosvoje. Že ob petletnici in ob desetletnici je mogla mlada organizacija zapisati, da je zbudila slovenske trgovce in trgovske sotrudnike iz mrtvila, da jih je navdala s stanovsko zavednostjo ter z zanimanjem za splošne trgovske interese. Organizirano trgovstvo se je zavdalo, da je mogočen faktor, katerega želje in pride je vpoštevati v javnem življenju, kadar so soprizadeti pridi in koristi trgovstva. Nemško šolano brez astnih trgovskih učilišč je začelo vztrajno in pogumno po shodih in zborih poudarjati potrebe po slovenskih trgovskih šolah in zavodih, vedoč, da je le tako utirati pot našim ljudem v vse vrste razčlenjene trgovine ter se tako sestavno in smotreno otesati odvisnega posredovanja tujih elementov, ki so sredi med nami večkrat celo prezirno gledali na naš vstajajoči narod.

Napredovanje naših ljudi v trgovini je hitro in smotreno šlo svojo pot po klancu navzgor, pa je organizirana prizadevnost za narodno probujo, za stanovsko zavest in za potrebo gospodarske osamosvoje v tej važni panogi odločilno pripomogla k temu, da so se v kratkih desetletjih v naši trgovini bistveno izpremenile prilike na boljše tako, da je bila naša trgovina po ustanovitvi nove države, ko se ji je tako rekoč svet obrnil, že tako daleč v svojem razvoju, da se je mogla z uspehom lotiti novih in vse večjih nalog v lastni državi.

Teh razmer in prilik, teh borb, tega prizadevanja in vzpenjanja navzgor v boju za večje blagostanje se je koristno spominjati ob tako svečanem dogodku, kakor je bližnja otvoritev Trgovskega doma v Ljubljani.

V živahni, narodno kipeči organizaciji, kakor je bilo Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v prvem petletju našega stoletja, so se kmalu začele oglašati misli in želje po lastnem domu. Svoje prostore je tisto dobo imel »Merkur« v Narodnem domu v levem pritličju vse do pričetka vojske z Italijo, ko nas je na vrat na nos s pravo soldaško objestnostjo ožjega vojnega ozemlja kratkomalo v dežju postavil na cesto avstrijski polkovnik v zaledju z vsem, kar je bilo našega. Pozno v noč se mi je po dolgem iskanju posrečilo najti dosti ugodne prostore po prijaznosti gospoda Liningerja v Gradišču št. 17. Tam je ostal »Merkur« ves čas do preselitve v »Trgovski dom«. V teh prostorih so bili v najtežjih časih po prevratu gostoljubno sprejeti pod streho takorekoč vsi ljubljanski zastopniki trgovskega stanu. Za prostor je bila zelo trda. Celo stanovanje »Merkurjevo« sem moral braniti proti našim oblastvom, ki so gospodarili kaj oblastno s privatno lastnino in pridobljenimi pravicami. Tudi to je šlo mimo, pa je »Merkur« dosti dolgo dajal svoje skromne prostore na razpolago Gremiju trgovcev v Ljubljani, Gremiju trgovcev za ljubljansko okolico, Zvezi tr-

govskih gremijev, uredništvu »Trgovskega lista«, pozneje pa Trgovskemu bolniškemu in podpornemu društvu.

O potrebi lastnega doma se je v krogu »Merkurja« večkrat govorilo. Odločilno besedo pa je spregovoril jeseni leta 1905 v odborovi seji gospod Ivan Jelačin, trgovec in tovarnar v Ljubljani. Predlagal je ustanovitev fonda za zgraditev Trgovskega doma in položil sam prvi kamen takemu fondu. Slavnostni občni zbor ob petletnici društva »Merkur« je razpravljal o tem predmetu in po lepem govoru odbornika g. dr. Viktorja Murnika o osnovi takega zaklada sklenil soglasno, da pozdravlja misel, zproženo po gospodu Ivanu Jelačinu. Začelo je nato zbiranje zaklada za stavbo slovenskega trgovskega doma, pa so zlasti trgovinski sotrudniki in trgovinski potniki naši vneto delali za fond. Dobrih petindvajset let je poteklo od tistih časov. Razmere so se od tiste dobe bistveno predrugačile. Trgovski dom stoji, ali uresničenje te misli je prišlo po drugem potu in na drug način nego smo si mislili prva leta svojega mladostnega poleta v okrilju mlade stanovske organizacije. Novo zmagovalno pot je pokazal energični zbornični predsednik gospod Ivan Jelačin ml. Trgovsko društvo »Merkur« je zvesto varovalo zaneteni ogenj vsa dolga leta in je drage volje kot prvo izročilo zbrani denar zakladu za »Trgovski dom«. »Trgovski dom« je zgrajen od društva Trgovski dom, ki je bilo ustanovljeno jeseni leta 1928. in si je postavilo za svoj namen, da preskrbi trgovskim organizacijam potrebne prostore ter zgradi in vzdržuje Trgovski dom. Društvo Trgovski dom je združba sledečih korporacij in organizacij: Gremij trgovcev v Ljubljani, Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani,

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Trgovsko dobrodnelno društvo »Pomoč« v Ljubljani, Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo v Ljubljani, Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani, Zveza gremijev za Slovenijo v Ljubljani. Predsednik tega društva je gospod Ivan Jelačin, inicijator te misli, podpredsednik pa gospod Ivan Gregore, zaslužni načelnik Gremija trgovcev v Ljubljani. Težko breme, ki ga povzroča zagotovitev denarnih sredstev za odlično zgradbo, je vzel nase gospod Ivan Jelačin ml., ki je s težko posnemno žilavostjo in spretnostjo znašel denarna sredstva, zvesto podpisal v razsežnem poslovanju od marljivega gremijalnega tajnika g. Lojzeta Šmuca. Brez elana gosp. Ivana Jelačina ml. ne bi danes stal Trgovski dom. Stavba je posrečeno delo arhitekta g. Vladimira Šubica in mestnega stavbenika gosp. Miroslava Zupana.

Bodi prisrčno pozdravljena ponosna in lepa stavba Trgovski dom v Ljubljani. Trajna priča stanovske zavednosti in stvarilne solidarnosti bodi! Glasno opominjaj naš trgovski stan k slogi in oznanjaj, da so nad koristjo in pridom posameznega gospodarja potrebe občestva. Tisti ni dober slovenski gospodar, ki ne misli na potrebe celote in na skupen napredek. Pomnik skupnega dela in ognjišče organiziranega trgovstva naj »Trgovski dom« srečno in uspešno zbira zlasti mlade trgovce in trgovski podmladek v svoje okrilje. Napredek naše trgovine in v mnogem pogledu dobrobit našega rodu je pri zavdni in dobri trgovski mladini! Zvesta sreča temu lepemu slovenskemu stanovskemu domu!

Nabava »Haleinske soli«.

Upravni odbor samostalne monopolne uprave je z odobritvijo ministrstva za finance sklenil:

1. da uvozi uprava državnih monopolov za potrebe industrijalcev, ki predelujejo meso, iz inozemstva (Avstrije) 200.000 kg Haleinske soli in jo po enakih delih odkaže založišču v Beogradu in v Zagrebu.

2. da se nabavljena Haleinska sol prodaja predelovalcem suhomesnatega blaga za potrošnje in izvoz, ako poleg prošnje predložijo potrdilo pristojne zbornice, da sol potrebujejo za predelavo mesa in pismeno izjavo zakupca velikoprodajce soli, da je odškodovan za svoj čisti zaslužek, na katerega ima pravico po pogodbi;

3. da se ta sol prodaja po ceni, v katero je že vkalkulirana cena za vrče, nakladanje, prevoz, razkladanje in drugi drobni izdatki, monopolska taksa po Din 150— za eno tono se posebej zaračunava;

4. da se za izvožene produkte suhomesnatega blaga prizna predelovalcem za porabljeni količino soli razlika med polno prodajno ceno po točki 3. in ceno soli za industrijkse namene Din 52 za 100 kg, čim predložijo deklaracijo, da so izvozili gotovo količino suhomesnatega blaga;

5. da uprava državnih monopolov (oddelek prodaje in odsek kemijskega laboratorija) sporazumno s poljedelskim ministrstvom ugotovi, koliko soli se porabi za predelavo 100 kg posameznih vrst suhomesnatega blaga.

Davki in lesna trgovina.

Vse trgovske stroke so pod pritiskom splošne, svetovne gospodarske depresije zašle v preteklem letu v mučno in težko situacijo. V vseh panogah opažamo nazadovanje, v nekaterih večje, v drugih zopet manjše.

Med našimi izvoznimi strokami je doživela v preteklem letu najhujši udarec lesna trgovina, katere padec je naravnost katastrofalen. Z velikim padcem lesnega izvoza po količini in po vrednosti se je pa popolnoma spremenil tudi gospodarski položaj vsakega posameznega lesnega trgovca. Lesnim trgovcem, ki so imeli velike zaloge lesa, in so ga morali pred nedavnim padcem izvoza in cen drago plačati, je ostal les na skladišču, ali pa so ga morali oddati pod lastno nakupno ceno. Nastal je zastoj, ki more trajati tudi dalj časa.

To veliko nazadovanje v lesni trgovini, ki ima za posledico zmanjšanje prometa in zaslužka, je pa treba uvaževati tudi pri davkih.

Lesna stroka je bila doslej ena izmed najbolj z davki obremenjena stroka in obdavčitev po dosedanji odmerni podlagi bi pomenila za vso našo lesno trgovino popolno katastrofo.

Ni fraza, če govorimo o velikem padcu v lesni trgovini. Naj govore konkretna dejstva!

Pri hrastovem rezanem lesu (plohi) ima lesni trgovec naslednje stroške: Gozdna taksa za 1 m³ Din 300—, delo v gozdu 50 Din, dovoz do žage 75 Din, rezanje na žagi od 1 m³ 75 Din, skupaj 500 Din. Pridela se pa iz 1 kub. m okroglega lesa ca. pol kub. metra rezanega

lesa, tako da stane 1 m³ Din 1000.—, nalaganje in manipulacija Din 40.—, skupaj Din 1040.—. Prodajna cena franco vagon pa je Din 900.—.

Za smrekov in jelov rezan les — deske itd. ima lesni trgovec naslednje stroške: gozdna taksa za 1 kub. m Din 205.—, sekanje Din 20.—, rižanje Din 15.—, davoc na žago Din 50.—, rezanje na žagi Din 55.—, skupaj 345.— Din. Pri 65% izrabi ga stane 1 kub. m Din 530.—, manipulacije itd. Din 15.—, skupaj Din 545.—. Prodajna cena za 1 kub. m pa je vagon Din 425.—.

Stroški za 1 vagon bukovih drv znašajo ca. Din 1900.—, povprečna cena za 1 vagon (10.000 kg) drv pa je 1700 Din.

Prav tako je tudi z ogljem. En vagon oglja stane trgovca Din 8120.—, povprečna prodajna cena pa je Din 7250.

Bukov rezan les (plohi, testoni itd.) stane trgovca 1 kub. m Din 530.—, povprečna prodajna cena za 1 kub. meter franco vagon pa je Din 450.—.

Pri tem pa seveda niso všteti prevozni stroški, ki pri visokih železniških tarifah blago še znatno podražijo.

Nad vse neugodno stanje, v katerem se nahaja naša lesna trgovina, pa nam predločuje tudi statistika lesnega izvoza v preteklem letu.

Iz naše države se je izvozilo n. pr. meseca junija 1929 — 159.376 ton stavbnega lesa za 168.720.990 Din; junija 1930 pa le 110.896 ton za 109.885.453 Din.

Julija 1929: 148.245 ton stavbnega lesa za 155.100.000 Din; istega meseca 1930 pa le 101.546 ton za 101.500.000 dinarjev.

Drv se je izvozilo junija 1929: 49.473 ton za 10.442.146 Din, — junija 1930 pa: 32.508 ton za 6.568.854 Din. V oktobru lanskega leta je padel izvoz drv od 98.867 ton v vrednosti 13.939.676 Din v oktobru 1929 na 51.669 ton v vrednosti 9.460.000 Din.

Prav tak pojav opažamo tudi v izvozu lesnih izdelkov. Izvozilo se je:

junija 1929: 5260 ton v vrednosti Din 15.270.180.— Din;

junija 1930: 2984 ton v vrednosti Din 6.044.740.—;

septembra 1929: 5060 ton v vrednosti Din 8.779.236.—;

septembra 1930: 2933 ton v vrednosti Din 5.500.000.—.

Še katastrofalnejši je bil izvoz lesnih izdelkov v oktobru 1930. Izvozilo se je 2400 ton za 4.100.000 Din napram 5264 ton v vrednosti 10.275.056 Din v oktobru 1929.

Ze samo iz zgorajšnjih ugotovitev je torej razvidno, da je naša lesna trgovina preživljala v letu 1930. tako kritično dobo, kot nikdar prej.

Zgorajšnje konstatacije morajo dati misliti tudi davčnim upravam, ki morajo davčno odmernost podlago za lesno trgovino brezpogojno popolnoma spremeniti. Lesna trgovina se bori z velikimi težkočami na inozemskih lesnih tržiščih, na katerih je radi ostre konkurence skoraj popolnoma konkurenčno nezmožna. Položaj pa ji otežkujejo tudi visoke prevozne tarife in državne ter samoupravne davjate, Krizi v lesni stroki je vzrok težka gospodarska depresija, ki visi nad vsem svetom; izhod iz nje pa je stvar mednarodne trgovinske politike. Važna naloga pa leži tudi na državni upravi, ki je dolžna ščititi in pospeševati gospodarske interese. Ta zaščita in pospeševanje, zlasti naše izvozne trgovine, pa leži v tej depresijski dobi v dokajšnji meri baš v znižanju javnih davjatev, ki ne znižujejo danes le zaslužka in tvorbe kapitala, marveč vplivajo kvarno tudi na prodajne cene.

Lesno trgovstvo Drav. banovine apelira zato na davčno upravo, da pri bodoči odmeri davkov uvažuje kritično stanje te stroke!

I. K.

OTVORITEV TELEFONSKEGA PROMETA MED CELJEM IN SVICO.

Z odlokom gospoda ministra za gradbe št. 74.189 od 30. novembra t. l. je od 15. decembra t. l. naprej odprt telefonski promet med Celjem in vsemi centralami v Švici.

Oprostitev od dopolnilne prenosne takse.

Kakor je Trgovski list že poročal, je vložiti prijave za dopolnilno prenosno takso najpozneje do 15. t. m.

Takšni zakon določa za poedine primere oprostitev od te takse, izmed katerih sta najvažnejša ta dva:

1. Oprostitev vse nepremične imovine, ki je trajno oproščena plačevanja zemljarine in zgradarine;

2. Oprostitev uradniških in delavskih konsumnih zadrug in njih zvez, kakor tudi zadrug, ki jim je namen, brez vsake špekulacije članom zagotoviti ali preskrbovati stanovanje ali hišo.

Te oprostitve so navedene v noveliranem oddelku IV. 12. pripombe k tarifni postavki 12. taksnega zakona.

Nepremičnine, ki davku sploh niso podvržene ali pa ki so trajno oproščene davka, je navesti v prijavi samo v toliko, kolikor je treba, da se zanesljivo ugotovi utemeljenost zaprosene oprostitve.

K zgradbam, ki so trajno davka proste, spadajo zlasti:

1. Zgradbe samoupravnih edinic in drugih javnopравnih korporacij in fondov, dokler in kolikor služijo neposredno javnim ali službenim namenom ali za naturalna stanovanja uslužbencev;

2. cerkve, kapele, samostanske zgradbe, zgradbe, ki se uporabljajo za javno službo božjo, za pisarniške, za cerkveno prosvetne namene; zavodi za cerkvene potrebe, zgradbe za stanovanja duhovnikov;

3. bolnice, dnevna zavetišča, turistične zgradbe v planinah, kopališča in sanatoriji brez namena zaslužka;

4. vobče vse zgradbe, namenjene nacionalno prosvetnim, poučnim, dobredelnim ali narodno ekonomskim svrham, toda brez namena zaslužka;

5. tovarniške in druge industrijske zgradbe, zgradbe za javna skladišča; vse le, v kolikor ne služijo za prebivanje, ali za prodajalne, ali druga podjetja ali obrate;

6. ekonomske zgradbe (koče, shrambe, podi, hlevi itd.), v kolikor niso oddane v najem ter služijo le poljedelstvu ali gozdarstvu;

7. zgradbe zadrug in združnih zvez, če je v poslednjih včlanjenih najmanj 20 zadrug, ako ne razdeljuje čistega dobička članom, če ne dajejo tantom in e se njih rezerve ne smejo razdeliti med zadrugnike. Dalje zgradbe nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev in njihovih zvez, ustanovljene po zakonu z dne 5. decembra 1920. Vse te pa le v toliko, v kolikor služijo neposredno namenom združništva.

Pri vseh teh zgradbah se njih ocenitev v prijavi lahko izpusti. Navede se le njih namen in okoliščina, da je zgradba trajno davka prosta, vsled česar naj se oprosti tudi od dopolnilne takse.

Oprostitev od dopolnilne takse velja le za one primere, kjer je vsa zgradba trajno davka prosta. Ako se trajna davčna prostost od zgradarine še ni izposlovala, je treba najprvo seve za to prositi; naknadno se prosi potem s posebno prošnjo pa še za oprostitev od dopolnilne takse. Prošnji je kolkovati vsako s 25 Din, ako prosilec ne uživa za vloge morebitne davčne prostosti (kakor n. pr. večina zadrug).

Kar se tiče prostosti od dopolnilne prenosne takse za pod točko 2. imenovanih zadrug, omenjamo, da morajo napraviti te prav tako prijave, kakor če bi ne bile proste. Prijavi pa naj prilože vse te zadrugne svoja pravila in kratko prošnjo, da se jim prizna oprostitev tudi za prihodnjo takšno dobo. V prijavi tudi tu ni treba napovedati vrednosti nepremičnin, navesti jih je pozneje, ako bi jih davčna uprava naknadno izrecno zahtevala. U.

V SOBOTO 10. t. m.

MERKURJEV PLES

v dvorani in v vseh prostorih Trgovskega doma

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje sporoča vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent Zbornice v torek dne 13. januarja 1931 od 8. do 12. ure predpoldne v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritličje, levo. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se uljudno vabijo, da se pri njem v določenem času oglasijo.

PRIPRAVE ZA DRAŽBO KOŽ V LJUBLJANI.

Kože divjadi naj se pošljejo na naslov »Divja koža« v Ljubljani velesjem, kjer bodo prodane za račun pošiljatelja na dražbo kož, ki se vrši dne 26. t. m. Vendar pa naj pošlje vsakdo le dobro pripravljene kože, ker le te dosežejo tudi dobre cene. Slabih kož neče nihče kupiti. Zgodilo se je, da so nekateri poslali »Divji koži« samo slabo blago, ki ga jim niti razni podeželski prekupei niso hoteli odzeti. To povzroča samo nepotrebne stroške in izgubo časa. Torej vse dobro prirojene kože izročite v prodajo »Divji koži« v Ljubljani — velesjem.

Pomudbe, povpraševanja

ZA IZVOZ ŠTAJERSKE PEROTNINE V ITALIJO.

Tvrška Monti & Co., Forli, Italija, se zanima za uvoz prvovrstnih svežih štajerskih pularjev iz Jugoslavije v Italijo. Interesentom se je obrniti direktno na gori navedeno firmo.

Generalnega zastopnika za razpečevanje kovinskih in ličarskih proizvodov išče neka tvrdka iz Berlina. Njen naslov je interesentom na razpolago v Zbornici za TOI v Ljubljani

Podzastopnika za prodajo brizgalnih naprav ter naprav za brizgalne armature in naprav za požiralnike v brizgalnih prostorih išče tvrdka »Sprimag«, Spritzmaschinen - Bau - Gesellschaft m. b. H., Wien II., Lichtenauergasse 1. Oddati namerava podzastopstvo za zborničnih okoliših Jugoslavije in sicer: a) tvrdkam, ki so dobro vpeljane v popravljajnicah železnice in cestnih železnic, kjer se potrebuje take predmete pri čiščenju osebnih in tovornih vozov in b) tvrdkam, ki imajo zastopstvo za ličila in so zbog tega dobro vpeljane pri ličarjih in pri avtopopravljajnicah, ali tvrdkam, ki se bavijo z drugimi predmeti, za katere prihajajo v poštev gorinavedene brizgalne naprave. Interesenti naj pišejo gorinavedeni tvrdki neposredno.

Po svetu

Za mednarodno razstavo v Beogradu so priprave v polnem teku. Rok razstave se bo pozneje naznanil. Priprave vodi direktor Trgovskega muzeja.

Kongres jugoslovanskih TOI se bo vršil v mesecu maju v Vel. Bečkereku.

Združno tovarno kruha hoče zgraditi v Beogradu Zveza nabavnih zadrug državnih uradnikov. Moko bi dobivala zveza iz dveh svojih lastnih mlinov.

Nova tovarna stekla v Jugoslaviji se ustanavlja v Pančevu. Z gradbo hočejo pričeti v pomladi, obrat naj bi se pa pričel jeseni, z 200 delavci. Sčasoma bi se število delavcev zvišalo na 500. Nekateri interesenti delajo na to, naj bi bil Zagreb sedež novega podjetja.

Mesto Sombor je sklenilo najeti 15 milijonov dinarjev investicijskega posojila (oprema električne centrale, klavnica, mestne ceste).

Pogajanja o reviziji trgovskih pogodb med Jugoslavijo ter Nemčijo in Avstrijo se bodo v kratkem pričela; tako poroča trgovsko ministrstvo vsem gospodarskim organizacijam Jugoslavije ter jih obenem poziva, naj mu vpošljejo svoje predloge.

Spojivna pogajanja železniških družb na vzhodu USA so se zaključila z začasnim dogovorom. O končni spojitvi se bodo vršila pogajanja pozneje.

Alpine Montan bo znižala plače nameščencem, bolje plačanim odstotno več. Glede znižanja delavskih mezd se vršijo še pogajanja.

Amstelbanka (v Amsterdamu) bo za preteklo leto 1930. izplačala zopet 11% dividendo.

Pravica delničarja na dividendo je po odloku delniškopravnega sodišča na Ogrskem osebna pravica in je majoritetni sklep ne more razveljaviti.

Mesto Sofia bo za zgradbo vodovoda z gorovja Rila najelo posojilo 2.350.000 dolarjev. Dala ga bo mednarodna bančna skupina po emisijskem tečaju 92,7 in 10% obrestih za dobo sedmih let (1931 do 1937).

Z aluminijem prepojeno železo je nova iznajdba švedskega inženjerja Johanssona, za koje izkoriščanje so ustanovili že posebno družbo. Aluminizirano železo se bo posebno dobro dalo uporabljati pri izdelovanju cevi, železne pločevine itd.

Zlate zaloge Angleške banke so padle po zadnjem izkazu na 148,2 milij. funtov, one Francoske banke so pa narasle že na 53.280 milijonov frankov.

Deficit v angleškem gospodarstvu v prvih devetih mesecih tekočega proračunskega leta znaša 180 milijonov funtov (lani 169 milijonov). Upajo, da ga bodo krili iz prebitkov zadnjega proračunskega četrtletja.

Brezposelnost v Angliji je do konca preteklega leta narasla na 2.408.000 oseb.

Parker Gilbert, bivši generalni agent za reparacijska plačila, je postal Morganov kompanjon.

Za krmilne namene hoče porabiti ogrska vlada 15.000.000 met. stotov pšenice in 500.000 met. stotov rži; če bi se ta namen izpeljal, bi bil ogrski žitni trg bistveno olajšan.

Nova kitajska carinska tarifa obsega 647 predmetov; zvišane so zlasti postavke na uvoz luksuznih predmetov, na cigare in cigarete n. pr. za sedemkrat.

Produkcijo cina v britanskih Malajskih državah hočejo tako znižati, da bi znašala letos samo še 78 odstotkov one iz leta 1929.

Državni gozdi v Češkoslovaški so dali v preteklem letu ca 3 milijone m³ lesa.

V Ogrski je še 69 fideikomisov, ki merijo ca 883.000 oral; l. 1920 so merili fideikomisi 1.100.000 oral.

Dva milijona met. stotov umetnih gnojil so porabili v mesecih januar-oktober v Češkoslovaški.

Vlada v Iraku (Mezopotamija) je sklenila, da bo pridelovanje bombaža omejeno, ker se v to stavljen nade niso izpolnile.

Zunanja trgovina Francije v prvih enajstih mesecih preteklega leta izkazuje 48 milijard frankov uvoza in 39,3 milijard frankov izvoza, je bila torej za 8400 milijonov frankov pasivna (leto prej uvoz 5200 milijonov fr. in izvoz 6000 milijonov frankov manj).

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v »Trgovskem listu«.

Položaj gospodarstva v Dravski banovini.

Predsednik Zbornice za TOI Ivo Jelačin o aktualnih problemih in stanju našega gospodarstva. - Prizadevanja Zbornice za TOI, da se težak položaj omili.

(Nadaljevanje.)

Trgovinski sporazum s Poljsko in Egiptom.

V trgovinsko-političnem oziru sta bila v zadnjem času uzakonjena dva važna zakona in sicer dne 30. oktobra t. l. zakon o naknadnem sporazumu k trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Poljsko republiko ter začasni trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Egiptom. V prvem smo dobili izjemne kontigente za uvoz nekaterih vrst poljedelskih proizvodov in živil, katerih uvoz je sicer v Poljsko republiko prepovedan, z začasnim sporazumom z Egiptom pa je bil vzpostavljen modus vivendi, ki nam jamči, da se bo postopalo z robo iz obeh pogodbenih držav po načelu največjih ugodnosti, kar je bilo vzpričo odpravi stare pogodbe z Jugoslavijo in uvedbe nove povečane egipčanske carinske tarife nujno potrebno.

V prihodnjem letu pričakujemo pričetek carinsko-tarifnih pogajanj s Čehoslovaško republiko, ki bodo za industrijo v Dravski banovini zelo važnega pomena. Kakor znano, so bila ta pogajanja pričeta že leta 1928, a so bila vsled nastalih težkoč prekinjena in se bodo še-le sedaj obnovila.

Obisk ministrov v Ljubljani.

Med najvažnejše dogodke po zadnji plenarni seji je zabeležiti obisk predsednika ministrskega sveta ter gospodov ministrov financ, pravosodja, šun in rud ter ministra brez portfelja dr. Švegla v Dravski banovini. Namen teh posetov članov krajevske vlade med narodom je, da omogočijo neposreden stik, da se z osebnimi kontaktom uverijo o potrebah raznih krajev, la jih morejo v zakonodajnih in upravnih ukrepih čimbolje upoštevati.

Naša zbornica je ob priliki te poseste v Ljubljani izročila ministrskemu predsedniku in ostalim članom kraljevske vlade spomenico, v kateri je na kratko očrtala najvažnejše gospodarske potrebe trgovine in industrije v Dravski banovini. Prepis te spomenice je zbornica dostavila vsem zainteresiranim resornim ministrom s prošnjo, da vsak v svojem delokrogu upošteva iznesene predloge.

V zmislu obljube, ki sem jo dal na zadnji plenarni seji, si je zbornica prizadevala, da vprašanje zgradbe železniške zveze med Kočevjem in sušsko proggo po uspeli manifestaciji na Sušaku ne ostane na mrtvi točki. Zdi se mi, da nam zadnja seja akcijskega odbora daje mnogo povoda, da gojimo nado, da je to vprašanje krenilo na pravo pot, ker tudi vprašanje financiranja dobiva vedno bolj konkretne oblike. Po zagotovilih, ki smo jih prejeli od članov kraljevske vlade v Beogradu, lahko pričakujemo, da nam bo uspelo v prihodnjem letu, da se znatno približamo uresničitvi te zahteve, za katero se borimo že od prevrata.

Pomen reforme prometnega davka.

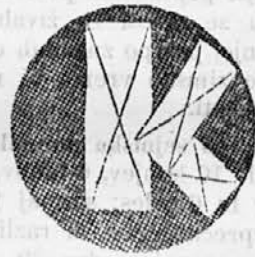
V preteklih treh jesenskih mesecih od zadnje plenarne seje je imela Zbornica polne roke dela. Kakor sem že zadnjič poročal, stojimo v davčnem oziru pred izvedbo dalekosežne reforme prebaziranja in priredbe davka na poslovni promet v zmislu zakona z dne 12. avgusta t. l. Zbornica je z vsjo skrbnostjo in vestnostjo skušala zadostiti čim popolne nalogi, ki nam jo je poverilo finančno ministrstvo, in je na podlagi posvetovanj in poizvedb, ki so trajale preko meseca dni, zbrala in sestavila izčrpno in sistematično urejeno gradivo za izdelavo tarife za odmero poslovnega davka. Za našo industrijo bo ta davček zahteval mobilizacijo znatnejših denarnih sredstev, ker se bo za tuzemsko produkcijo, izvzemši poljske pridelke, koncentriralo plačevanje pri producentu.

Pozdravljamo to reformo v toliko, ker bo po novem obremenjen tudi uvoz inozemskega konkurenčnega blaga z davkom na izravnaje in bo

tako vsaj v tem oziru ppravljena neenakost, ki je dosedaj obstojala, ko je moral domači producent plačevati davek na poslovni promet od svoje produkcije, dočim je bil uvoz inozemskih proizvodov sloboden. Naš interes je samoumevno, da se v tem važnem in dalekosežnem vprašanju doseže sporazum večine gospodarskih zbornic v državi in so se v to svrhu že vršile konference meseca novembra v Beogradu, ki se bodo nadaljevale po novem letu v Zagrebu. Uveljavljanje nove tarife pričakujemo z novim proračunskim letom 1. aprila 1931.

Kljub tej veliki zaposlitvi z reformo poslovnega davka, je pa zbornica z nezmanjšano pažnjo proučevala upliv novih davčnih zakonov, odredb in predpisov na gospodarsko aktivnost ter v mnogobrojnih primerih z uspehom posredovala za omiljenje davčne prakse. O celem podrobnem delu na tem polju vam bo podano na današnji seji posebno poročilo, h kateremu bi želel uvodoma dodati nekoliko pripomb.

Kot zbornični predsednik sem smatral za svojo dolžnost, da se prav posebno tudi osebno potrudim za čim uspešnejšo rešitev zborničnih vlog in predlogov. Tako sem ob priliki svojega bivanja meseca novembra v Beogradu opetovano interveniral v davčnih zadevah v ministrstvu financ, obrazložil neprilike, s katerimi se moramo boriti, opozarjal na neprikladnost nekaterih odredb in na pogrešnost mnogih ukrepov davčne prakse. Imam utis, da moja prizadevanja niso bila brezuspešna. — Uspeh se je v posameznih primerih že pokazal — in v zadovoljstvo mi bo, ako bodo te intervencije tudi pri še nerešenih vprašanjih našle primerne upoštevanja. (Konec prihodnjic.)

**KUVERTA "DZ"
LJUBLJANA**
Kölnovska Zvezdica pa 13

Izvozna trgovina sveta v letu 1930.

Stalno naraščanje mednarodne eksportne trgovine je bilo v letu 1930. prvič po letu 1921. prekinjeno. **Eksportna trgovina leta 1930. je padla proti letu 1929. za 8%, a je bila še zmeraj za 16% nad trgovino leta 1925.** Zunanja trgovina držav sveta, ki jih je 101, je cenjena v letu 1930. na 22.500 milijonov dolarjev proti 24.487 milijonom v letu 1929. **Evropska eksportna trgovina je bila od depresije manj prizadeta kot ona ostalih kontinentov in je ostala leta 1930. približno na isti višini kot je bil leta 1929.** Leta 1930. je dosegla zunanja trgovina 27 evropskih držav 99% svojega obsega iz l. 1913 in je znašala 11.985 milijonov dolarjev (po vrednosti l. 1913.) napram 12.086 milijonom v letu 1913. Dočim je **Velika Britanija v eksportu proti predvojnemu času zaostala**, so vse ostale države Zahodne Evrope razen Holandije svojo zunanjo trgovino znatno pomnožile. Nemčija je dosegla leta 1930. domalega skoraj višino l. 1929. (minus 1 do 2%), eksport Velike Britanije je pa od l. 1929. na l. 1930. padel za 10%. **Vrednost ameriškega eksporta je v prvih desetih mesecih leta 1930. padla proti isti dobi leta 1929. za 15%; pričakujejo pa, da sta meseca november in december ta padec nekoliko popravila.** Vseeno je pa eksportna številka še zmeraj za 65% večja kot je bila pred vojno in se giblje nekako na višini leta 1926.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posobno poročilo Ljubljanskega lista

Devizno tržišče.

Tendencia — razen Curiha — čvrsta.

Radi novoletnega praznika so bili v pretečenem tednu le štirje borzni sestanki, a kljub temu je zaključil teden z izredno močnim skupnim prometom v višini Din 21.456.584,65 in sicer izkazuje na temelju naslednjih števil: 29. decembra Din 2.910.463,65 Praga - Wien, 30. decembra Din 5.419.023,57 Praga - Wien, 31. decembra Din 8.472.088,21 Newyork-Curih, 2. januarja Din 4.635.031,40 Newyork - Praga, sredin borzni sestanek, torej na zaključni dan minulega leta največji, ponedeljkov pa najmanjši dnevni devizni promet prejšnjega tedna. Na poedinih borznih sestankih so prevladovali zaključki Newyorka, Prage, Dunaja in deloma Curiha in je znašal celotendenski promet v posameznih devizah (v milijonih dinarjev) pri Newyorku 5.689, tedaj v zadnjem tednu izjemoma največ nalik Pragi, katere je bilo nabavljene za 4.592 milij. Din, dalje pri Curihu 2.835, Londonu 2.542, Dunaju 2.217, Berlinu 1.222, Trstu 1.068 ter končno 0.633 pri Parizu in 0.269 pri Amsterdamu; poleg tega je bilo zaključeno še nekaj Budimpešte.

Od celokupnega deviznega prometa v minulem tednu je dala Narodna banka tokrat sama nad dve tretjini na razpolago (za 14.403 milij. Din), med drugim največ Prage (4.952 milij. Din) in Newyorka (3.217 milij. Din), nekaj manje pa Dunaja, Curiha ter Berlina. Nasprotno pa so bili v privatnem blagu perfekturani največji zaključki v Newyorku, Londonu in Trstu.

S skoro osem in pol milijonskim deviznim prometom z dne 31. decembra 1930 je skupni promet minulega meseca dosegel znatno vsoto od preko 85.850 milijonov dinarjev in s tem le za malenkost zaostal za lansko decembarskim prometom, ki je znašal 86.317 milij. Din.

Totalni devizni promet v letu 1930. pa je znašal približno 956 milijonov, tedaj za cca 22 milijonov manj nego v lanskem letu.

Efektno tržišče.

Tendencia mlačna.

Efektno tržišče je še vedno skrajno zanemarjeno in je bil storjen edini zaključek dne 31. m. m. v papirjih Strojnih tovarn in livarn. Od tega dne dalje je bilo povpraševano po papirjih Prve hrvatske štedionice po tečaju Din 945.—; od 29. m. m. naprej notirajo delnice Združenih papirnic Vevče po 128.— Din za denar ter delnice družbe »Split« za cement Portland po 350.— Din za denar in 400.— za blago.

Na vseh borznih sestankih prejšnjega tedna je bilo nudeno 8% Blairovo posojilo po 92.—, 7% pa po 80.—.

Lesno tržišče.

Tendencia: neizpremenjeno mlačna.

Leto 1931. se je pričelo v znamenju različnih akcij, katerih smoter je izboljšanje ter omiljenje krize v lesni industriji. Nekdanja domneva, da je konkurenca le mimoidoč pojav, ki ne more dolgo trajati, se žal ni obistinila, nasprotno je danes že dejstvo, da si je vodstvo za izvoz ruskega lesa izbralo že svoje izvozne postojanke in postavilo v ta namen v posameznih državah velika skladišča. Seveda ne smemo pa pri tem omalovaževati dejstva, da tudi ruski les vsled splošno svetovne gospodarske krize ne more najti čez noč kupca, akoravno so njegove cene nizke.

V sosednji Italiji pridejo v najkrajšem času na dnevni red državne dobave in utemeljeno je pričakovanje, da se bodo razvila tu huda konkurenčna borba. Računati moramo, da se bo pa tudi pri naš iskala hrastovina (podnice, montanti i. t. d.), seveda se bo pri tem zahtevala lepa izdelava in dobro blago. Isto bo merodajno tudi za mekhi les (foderine, fodre itd.). V mehkem lesu se iščejo deske raznih dimenzij s ca 2/3 smreke in 1/4 jelke, seveda mora biti blago dobro izdelano, ker je namenjeno za izvoz preko Sušaka.

Zaključilo se je v pretečenem tednu 1 vagon bukovih neobrobjenih plohov, 1 vagon smrekovih desk, 1 vagon hrastovih desk in 2 vagona drv.

Povpraševanja:

1 vagon 20-tonskih, hrastovih mostnic v uzelni kvaliteti: dolžina 2,85 m, debelina 51 mm (rezano 53 mm), širina od 19 do 28 cm s ca. 50% od 18 cm širine; dobava do 15. februarja 1931. — Cena franko meja Postojna.

Brzojavni drogi, smreka, jelka, bor: 2000 komadov 6,50 m, premer v sredini 13 do 17 cm; 4000 komadov 8 m, premer v sredini 14 do 18 cm; 1000 komadov 9 m, premer v sredini 14 1/2 do 18 cm; 1000 komadov 10 m, premer v sredini 15 do 19 cm; 400 komadov 12 m, premer v sredini 16 do 21 cm; 50 komadov 15 m, premer v sredini od 22 cm naprej. Roba od 6,50 m mora imeti najmanj 10 cm premera na glavah, ostalo pa od najmanj 11 cm. — Cena naj se glasi za komad franko vagon Sušak pristanišče, in sicer za borove posebej in za ostale posebej.

Bukovi hlodi, od 2,20 in 4,40 m dolžine, od 30 cm premera naprej, 50% I., 50% II. kvalitete. Cena franko vagon meja Kranjska gora.

Bukovo oglje, samo kanela, 33 lir franko Postojna tranzit.

Bukovo oglje, originalno od produkcije, 70 dinarjev pariteta Karlovac.

1 vagon letev, smreka, jelka, 10 do 60 mm debeline, 4 m, za izdelavo zabojev. Franko meja Postojna.

Ca. 400/500 m³ bukovih hlobov od 30 cm srednjega premera naprej, v dolžinah največ 2,20 m in 4,40 m, polovica enega in polovica drugega kvantuma. Blago mora biti belo, z malo srca in malo grč. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Več vagonov bukovih metlišč 27x27 mm, 1 m dolžine. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Trami Uso Trst za dobavo čez 20/25 dni, kot sledi: 9 m, 13/16, 100 kom.; 9 m, 16/19, 100 kom.; 5 m, 24/29, 40 kom.; 10 m, 24/29, 60 kom.

1000 komadov desk smreka, 4 m dolžine, 48 mm debeline, širina od 27 cm naprej. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Ca. 300 m³ neparijene neobrobjene bukovine: ca. 100 m³, 30 mm; ca. 50 m³, 35 mm; ca. 30 m³, 50 mm; ca. 30 m³, 55 mm; ca. 30 m³, 60 mm; ca. 30 m³, 70 mm; ca. 30 m³, 80 mm; dolžina od 2 m naprej, s pretežno večino v dolžinah 2,20, 2,30, 4,50 in 4,60 m, širina od 18 cm naprej, medija 27/28 cm, kvaliteta monte I., II., III., izključeno gnilo, razbito in preperelo, izključena sredina srca. Dobava do 25. februarja 1931.

Ca. 240 m³ neparijenih neobrobjenih bukovih desk, žaganih iz hlobov od 35 cm srednjega premera naprej, v dveh partijah: I. partija ca. 120 m³; ca. 50 m³ desk, 30 mm; ca. 70 m³ plohov, 60 mm; II. partija ca. 120 m³; ca. 30 m³ desk, 30 mm; ca. 90 m³ desk, 60 mm, dolžina od 2 m naprej, z večino od 4 m dolžine naprej. Širina od 17 cm naprej, z medijo od 30 cm. Dobava I. partije do konca februarja. Dobava II. partije bi bila ca. do 15. aprila 1931. Kvaliteta monte I., II., III., izključeno gnilo, razbito in preperelo in izključena sredina srca. Cena naj se glasi franko prihod Sušak pristanišče.

Trami lepo tesani, popolnoma zdravi in beli, izključeni so črni, krivi in slabo tesani komadi: 11/13 cm, 25/10 m; 13/16 cm, 100/5 m; 13/19 cm, 10/6 m, 10/7 m, 10/8 m; 16/19 cm, 13/4 m; 16/21 cm, 14/12 m; 19/21 cm, 10/11 m, 10/2 m; 19/24 cm, 70/6 m, 30/10 m. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

1 vagon letev 28/28 mm, 400, blago ostro-robo rezano, očeljeno I., II., III., cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja. — I. Izkaz. Potrebjuje se za mizarsko obrt ostro-robo, paralelno rezano jelovo ali smrekovo blago: 40 kom. desk 70 mm, 30 cm širine, 5 m dolžine; 40 kom. desk 70 mm, 40 cm širine, 5 m dolžine; 10 kom. desk 50 mm, 25 cm širine, 6 m dolžine; 45 kom. desk 50 mm, 25 cm širine, 5 m dolžine; 40 kom. desk 50 mm, 16 cm širine, 6 m dolžine; 10 kom. desk 50 mm, 16 cm širine, 5 m dolžine; 20 kom. desk 50 mm, 16 cm širine, 4 m dolžine; 55 kom. desk 60 mm, 25 cm širine, 5 m dolžine; 4 komade tramov 40x35 cm, 6 m dolžine; 4 komade tramov 40x35 cm, 5'50 m dolžine; 4 komade tramov 20x25 cm, 4'50 m dolžine. — II. Izkaz. 50 komadov desk 50 mm, 18-40 cm širine, 5 m dolžine; 50 komadov moralov 120/120 mm, 5 m dolžine; 500 komadov letev 12/48 mm, dolžine 4 m (povezanih po 25 kom.); 4 komade hrastovih tramov 25x32 cm, dolžine 1,80 m. — Kvaliteta robe I. partije mora biti dobra mizarska roba I., II. brez črnih izpadajočih grč, blago mora biti popolnoma zdravo in belo. Izdelava mora biti točna, dimezije morajo točno odgovarjati meri, ker se ne sme tolerirati niti 1 mm manj v dolžini, širini in debelini. — Ako je blago izdelano iz svežih hlobov, je treba rezati 2 mm več od normalne dimezije. V ponudbi je treba navesti, če je roba suha ali sveža. — Roba II. partije (jelovina ali smrekovina) mora biti popolnoma zdrava I., II., III. brez razpok in izpadljivih grč (črnih). Hrastovina mora biti tudi popolnoma zdrava in brezhibna. Cena obeh izkazov franko vagon nakladalna postaja.

2 vagona smrekovih remeljnov noate kot sledi: dolžine 4 m, 48/48 mm 2 m³, 68/68 3 m³; dolžine 5 m, 48/48 mm 4 m³, 68/68 mm, 5 m³, 78/78 10 m³; dožline 5-50 m, 68/68 mm 4 m³; dolžine 6 m, 68/68 15 m³, 78/78 mm 10 m³; dolžine 6-50 m, 68/68, 2 m³. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Tečaj 7. januarja 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-77
Berlin 1 M	13 4475	13-4775
Bruselj 1 belga	—	7-8927
Budimpešta 1 pengö	9-8727	9-9027
Curih 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-9412	7-9712
London 1 funt	—	274-58
Newyork 1 dolar	56-355	56-555
Pariz 100 fr.	—	222 03
Praga 100 krón	167 28	168-08
Trst 100 lir	295-89	296-06

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež podružnice: Maribor.
Sedež glavnega zavoda: Zagreb.
Besedilo: Jugoslovanska udružena banka, d. d.
Vpiše se sprememba § 10 družbenih pravil.

Delniška glavica se je zvišala na 185.000.000 Din in se deli na 925.000 polno vplačanih delnic à 200 Din, ki se glase na donositelja.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 18. decembra 1930. Firm 1039/30 Rg B II 18/27.

Sedež: Gornja Radgona.
Besedilo: Lesna industrija in trgovina, družba z omejeno zavezo v Gornji Radgoni.

Izbrisi se dosedanji poslovodja Babnik Josip, vpiše pa kot nov poslovodja družabnik Sumi Fran, industrijalec v Kranju št. 13.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 18. decembra 1930. Firm 1040/30 Rg C II 57/3.

Sedež: Sevnica.
Besedilo: Parna žaga v Sevnici.
Obratni predmet: Lesna trgovina.
Besedilo firme odslej: »Hoschekova parna žaga v Sevnici«; nemško: »Hoschek-sche Dampfsäge Sevnica«.

Vstopil je kot javni družabnik: Böhler Martin, ekonom v Grazu, Schönau-gürtel 62.

Za namestovanje opravičen: Hoschek Rudolf sam, Böhler Martin pa le kolektivno s Hoschek Rudolfom.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, dne 22. novembra 1930. Firm. 313/30.

Sedež: Škofja Loka.
Besedilo: Avtopromet Škofja Loka - Ljubljana - Kranj, družba z o. z.

Vsled sklepa izrednega občnega zbora z dne 10. decembra 1930 so se spremenili odstavki: Prvič, Petič, Osmič, Trinajstič in Štirinajstič družabne pogodbe z dne 12. marca 1929.

Besedilo tvrdke odslej: Tržiška avtoprometna družba z o. z.

Sedež podjetja: Tržič.
Vpiše se poslovodja Mally Alfonz iz Tržiča št. 152.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, oddelek III., dne 27. decembra 1930. (Oprav. št. Firm. 2135/30 — Rg C IV. 47/6.)

STANDARDIZIRANJE TOBAKA V JUGOSLAVIJI.

Uprava držav. monopolov bo ustanovila v najbližnjem času zavod, ki se bo pečal z znanstvenim raziskovanjem tobaka in bo ugotovil najboljše vrste tobaka, ki jih Jugoslavija proizvaja. Na ta način bodo standardizirali tobačne vrste za domačo potrebo in za eksport. Taka standardizacija je v interesu našega eksport zares potrebna.

* * *

RENTABILNOST AMERIŠKIH ŽELEZNIC PADLA.

Pravkar priobčeno začasno poročilo ameriške Railway Association za leto 1930. navaja obratne brutodohodke velikih ameriških železnic s 5365 milijoni dolarjev, kar je 15% manj kot v letu 1929. Izdatki so se skrčili za 12% na 3985 milijonov dolarjev. Čisti obratni dohodki teh železnic so padli za 29% na 908 milijonov dolarjev proti 1275 milijonom v letu 1929. Glede na investirano glavico so padli čisti obratni dohodki v preteklem letu na 3-41% napram 4-95% v letu 1929. Nove investicije ameriških železnic v letu 1930. se navajajo skupno z zneskom 875 milijonov dolarjev, to je ca 21 milijonov več kot v letu 1929. In 198 milijonov več kot v letu 1928. To so le glavne železnice (Class I. Railroads). — Railway ali railroad = železnica. Rail = tračnica.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije do 10. januarja t. l. ponudbe glede dobave drog in ročajev za armature; do 12. januarja t. l. pa glede dobave 700 kg bencina. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 12. januarja t. l. ponudbe glede dobave vrvi. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 4 vagonov lubja in 4 komadov lanenih vrvi; do 15. januarja t. l. pa glede dobave 5000 kg riža. — Direkcija državne železarne Vreš sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg livarskega grafitu in 22 plošč bakrene pločevine ter glede dobave 5000 kg masti; do 15. januarja t. l. pa glede dobave 5000 kg mila za pranje. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave stekla, 1 sedla za jezdenje ter glede dobave 1000 kg cunj in bombaža za čiščenje. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 m jeklenih vrvi, 10 plošč pločevine in 2 komadov sit iz jeklene pločevine. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave karbidnih svetiljk in delov za klozete. — Vršile se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 15. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barvskih ščetk; pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu pa glede dobave 195.000 komadov kartonskih škatelj za cigarete. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 250 m² eternita, 25 kg žebeljev za eternit in drugega materiala za eternit; do 21. januarja t. l. pa glede dobave 250 omotov krovne le-

penke. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave barvarskega materiala (sadra, firnež, barve, klej itd.) ter glede dobave 1000 kg bakrene žice. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 26. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1 univerzalnega brusilnega stroja na transmisijski pogon ter glede dobave 1 »Bendmann« strelovodne naprave. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barv in firneža; dne 22. januarja t. l. glede dobave 30.000 kg rebraste pločevine; dne 23. januarja t. l. glede dobave 100 m³ borovega lesa; dne 24. januarja t. l. glede dobave jelovih gred, desk in letev; dne 26. januarja t. l. pa glede dobave hrastovih podnic. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled. — Dne 21., 22., 23. in 24. januarja se bodo vršile pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalne licitacije glede dobave kablov in kablovskega materiala. — (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

PRODAJA LESA

se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 21. januarja t. l. pri Direkciji šum v Vinkovcih. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

PRODAJA.

Dne 21. januarja t. l. se bo vršila pri Upravi I. Odeljka Zavoda za izradu vojne odeče v Sarajevu ustmena licitacija glede prodaje starih odev, starih oblek in raznih odpadkov od novega usnja. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni upravi.)

Tržna poročila

TRG JAJEC.

Zadruga za eksport jajec v St. Juriju ob J. žel. poroča: Med prazniki je trgovina z jajci popolnoma počivala. Po novem letu se opaža že živahnejše povpraševanje, pač po znižanih cenah. Zares mrzlo zimsko vreme bi moglo položaj zboljšati.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 10 konjev, 6 bikov, 55 volov, 109 krav in 6 teles; skupaj 186 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 30. decembra 1930. so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 7-50-9, poldebeli 6-25 do 7, biki za klanje 6-50-7-50, glavne krave debele 5-25-7, plemenske krave 3-25-4-75, krave za klobasarje 2-50, mlada živina 6-8 Din. Prodanih je bilo 75 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 10 komadov. — Mesne cene: Volovsko mesto I. vrste 1 kg Din 18-20, II. 16-18, meso od bikov, krav, telic 10 do 14, telečje meso I. vrste 24-35, II. vrste 16-20, svinjsko meso sveže 15 do 26 Din.

SEJMSKO POROČILO.

Na svinjski sejem v Mariboru dne 2. januarja 1931 je bilo pripeljanih 106 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7-9 tednov stari 225-250 Din, 3-4 mesece 310-350, 5-7 mesecev 400-450, 8-10 mesecev 550-650, 1 leto 900-1000, 1 kg žive teže 8-10, 1 kg mrtve teže 12-13 Din. Prodanih je bilo 68 svinj.

DAVČNA UPRAVA LJUBLJANA MESTO RAZGLAŠA:

Vsi delodajalci, ki morajo po čl. 100 zakona o neposrednih davkih plačevati uslužbenški davek v davčnih znamkah, se pozivljajo, da v smislu naredb ministrstva financ z dne 10. 9. 1922 št. 83390 predložijo tekom meseca januarja 1931 podpisani davčni upravi na pregled knjižice za uslužbenški davek, da se le-ta prepriča o rednem in pravilnem plačevanju uslužbenškega davka v davčnih znamkah, ker bi se sicer proti njim postopalo po določilih čl. 139 odnosno v primeru zatajbe davka po čl. 142 zak. o neposrednih davkih.

Nadalje se vsi privatni delodajalci opozarjajo na novi zakon o davku na neoženjene moške, ki stopi v veljavo dne 1. januarja 1931.

Po odredbah tega zakona so dolžni plačati davek:

a) Vsi neoženjeni moški, b) vdovci brez zakonske dece, c) vsi moški, ki so ločeni sodnijsko, če nimajo zakonskih otrok in ne vzdržujejo žene in otrok. Vse to velja počenši s 1. januarjem 1931, če so izpolnili 30. leto in niso prekoračili 60. leta in stanujejo v mestih, mestecih, trgih in sreskih krajih.

Oproščeni pa so tega davka:

1. Vse posvečene osebe, ki jim je zakon prepovedan po cerkvenih predpisih; 2. osebe, ki se zaradi cerkvenih predpisov ne morejo ponovno oženiti; 3. vojaki in podoficirji pod zastavo in nižji oficirji; 4. obsojenci v zaporih za dobo osedenja kazni, 5. tujci, 6. osebe, ki so po civilnem zakoniku nesposobne upravljati svoje imetje; 7. polni invalidi; 8. osebe v službenih odnošajih, katerih plače ne znašajo več kakor 2500 Din mesečno.

Davek plačajo osebe od 30. do 35. leta v iznosu 50% neposrednega davka po čl. 95. in 96. zakona o neposrednih davkih. Osebe med 35. do 40. leta plačajo 40%, med 40. in 50. letom 25%, med 50. in 60. letom pa 10%.

Ta davek se bo plačeval skupno z uslužbenškimi davki za čas od 1. januarja 1931. Pri obračunavanju davka se del dinarja v iznosu 50 par ne upošteva, nad 50 par pa se računa kot cel dinar.

Organ, ki izplačujejo plače, so dolžni ugotoviti od vsakega posameznega uslužbenca, ali je samski, vdovec ali ločenec, dalje ali je kot vdovec ali ločenec imel zakonito deco, razen tega pa tudi, ali vzdržuje ženo in zakonske otroke.

Prav tako so dolžni organi ugotoviti, koliko let je vsakteremu uslužbencu ali nameščencu, ki je podvržen davku ob koncu tega leta. Posvečene osebe, vojniki in podoficirji ter nižji oficirji, dalje onim uslužbencem, katerih mesečni dohodki so manjši od 2500 Din brutta, ni treba dokazati, da so oproščeni tega davka, ker se to lahko ugotovi na podlagi uradnih podatkov.

Vse druge osebe, ki so našteje kot oproščene tega davka, morajo pravico do oprostitve dokumentirati z listinami. Prav tako morajo dokazati dotične osebe, da so sodno ločene in da morajo vzdrževati ženo ali zakonsko deco.

Nameščenci, odnosno osebe, ki imajo 9 ali več otrok, so oproščeni plačevanja vseh davkov, torej tudi uslužbenškega in samskega davka. To velja za osebe, ki so bile kdajkoli imele istočasno 9 ali več živih otrok.

Davek na neoženjene moške se ne more plačati z davčnimi znamkami, ampak se mora odvesti davčni blagajni mesečno v gotovini po službodajalcu. V ostalem veljajo za to davčno obliko odredbe zakona o neposrednih davkih.

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tlom od glav. kolodvora Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA - GREGORČICEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjižice, brošure, cenike, statute, tabele i. t. d.

LASTNA KNJIGOVENICA

Veletrgovina

Sarabon Ljubljana

priznata

španski blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke - Raznovrstno rudniško vodo

lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s elektr. obratom

Ceniki na razpolago!